

สารบัญ

สารที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม และจริยธรรม.....	1
เรื่องที่ 1 พุทธประวัติพุทธสาวก - พุทธสาวิกา และความสำคัญของพระพุทธศาสนา.....	2
1. พุทธประวัติในพระพุทธศาสนา.....	2
2. พุทธสาวก พุทธสาวิกาและศาสนิกชนตัวอย่าง.....	3
3. ชาดกในพระพุทธศาสนา.....	4
4. ความสำคัญของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทย.....	5
แบบทดสอบเรื่องที่ 1 พุทธประวัติพุทธสาวก - พุทธสาวิกา และความสำคัญของพระพุทธศาสนา...6	
เรื่องที่ 2 พระรัตนตรัยและหลักธรรมในพระพุทธศาสนา.....	10
1. พระรัตนตรัย.....	10
2. โอวาท 3.....	12
3. พุทธสุภาษิต.....	15
4. หลักธรรมของพระพุทธศาสนา เพื่อแก้ปัญหาอบายมุขและยาเสพติด.....	15
แบบทดสอบเรื่องที่ 2 พระรัตนตรัยและหลักธรรมในพระพุทธศาสนา.....	19
เรื่องที่ 3 การบริหารจัดการและเจริญปัญญา.....	22
1. การสวดมนต์ไหว้พระ สรรเสริญคุณพระรัตนตรัยและการแผ่เมตตา.....	22
2. ความหมายของสติสัมปชัญญะ.....	22
3. การฝึกสมาธิ.....	22
4. สมาธิที่เกิดจากการฝึกตามหลักอานาปานัสสติมี 3 ระดับ.....	23
5. ประโยชน์ของการบริหารจัดการและเจริญปัญญา.....	23
6. การฝึกยืน การเดิน การนั่งและการนอนอย่างมีสติ.....	24
7. ฝึกให้มีสติในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน.....	24
แบบทดสอบเรื่องที่ 3 การบริหารจัดการและเจริญปัญญา.....	25
เรื่องที่ 4. หลักธรรมและพิธีกรรมในศาสนาต่างๆ.....	28
1. หลักธรรมสำคัญของศาสนาพุทธ.....	28
2. หลักธรรมสำคัญของศาสนาคริสต์.....	28

3. หลักธรรมสำคัญของศาสนาอิสลาม.....	29
4. ศาสนพิธีของศาสนาพุทธ.....	30
5. ศาสนพิธีของศาสนาคริสต์.....	31
6. ศาสนพิธีของศาสนาอิสลาม.....	31
7. ศาสนพิธีของศาสนาฮินดู.....	32
แบบทดสอบเรื่องที่ 4 หลักธรรมและพิธีกรรมในศาสนาต่างๆ.....	33
เรื่องที่ 5 มารยาทชาวพุทธและการประกอบศาสนพิธีในพระพุทธศาสนา.....	36
1. การถวายของแด่พระสงฆ์และการปฏิบัติตนในการฟังธรรม.....	36
2. การอาราธนาศีล อาราธนาธรรม และการอาราธนาพระปริตร.....	36
3. พิธีทอดผ้าป่า ทอดกฐิน.....	37
4. การปฏิบัติตนที่ถูกต้องในศาสนพิธี.....	37
5. การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ.....	38
แบบทดสอบเรื่องที่ 5 มารยาทชาวพุทธและการประกอบศาสนพิธีในพระพุทธศาสนา.....	39
สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม.....	43
เรื่องที่ 6 การปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน.....	44
1. กฎหมายเกี่ยวกับจราจร.....	44
2. กฎหมายเกี่ยวกับทะเบียนราษฎร.....	44
3. กฎหมายเกี่ยวกับทะเบียนบ้านหรือการย้ายที่อยู่.....	45
4. กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ.....	45
5. เทศบัญญัติ.....	46
6. ข้อบังคับสุขาภิบาล.....	46
7. ข้อบัญญัติจังหวัด.....	46
8. ประโยชน์การปฏิบัติตนตามกฎหมาย.....	47
แบบทดสอบเรื่องที่ 6 การปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน.....	48
เรื่องที่ 7 การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรม และการธำรงรักษาวัฒนธรรม.....	51
1. ความหมายและประเภทของวัฒนธรรม.....	51
2. การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมที่มีผลต่อตนเองและสังคมไทย.....	51

3. แนวทางการดำรงรักษาวัฒนธรรมไทย.....	52
4. ประโยชน์และคุณค่าทางวัฒนธรรม.....	52
5. ความแตกต่างทางวัฒนธรรมระหว่างกลุ่มคนภาคต่างๆ ในสังคมไทย.....	52
แบบทดสอบเรื่องที่ 7 การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมและการดำรงรักษาวัฒนธรรม.....	54
เรื่องที่ 8 มารยาทไทย.....	57
1. ความหมายของมารยาทไทย.....	57
2. ความสำคัญของมารยาทไทย.....	57
แบบทดสอบเรื่องที่ 8 มารยาทไทย.....	61
เรื่องที่ 9 การมีส่วนร่วมในการปกครองของระบอบประชาธิปไตย.....	64
1. บทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประเทศ.....	64
2. กิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมประชาธิปไตยในท้องถิ่นและประเทศ.....	64
3. การมีส่วนร่วมในการออกกฎหมาย ระเบียบ กติกา การเลือกตั้ง.....	65
4. การสอดส่องดูแลผู้ที่มีพฤติกรรมกระทำความผิดการเลือกตั้ง และแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ.....	65
5. การตรวจสอบคุณสมบัติ.....	65
6. การใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย.....	66
แบบทดสอบเรื่องที่ 9 การมีส่วนร่วมในการปกครองของระบอบประชาธิปไตย	67
สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์.....	71
เรื่องที่ 10 บทบาทของผู้ผลิตและผู้บริโภค.....	72
1. บทบาทของผู้ผลิตที่มีคุณภาพ.....	72
2. ทัศนคติในการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล.....	72
3. ประโยชน์ของการผลิตสินค้าและบริการที่มีคุณภาพ.....	73
4. คุณสมบัติของผู้บริโภคที่ดี.....	73
5. พฤติกรรมของผู้บริโภคที่บกพร่อง.....	74
6. คุณค่าและประโยชน์ของผู้บริโภครู้เท่าทันที่มีต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม.....	74
แบบทดสอบเรื่องที่ 10 บทบาทของผู้ผลิตและผู้บริโภค.....	75
เรื่องที่ 11 การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน.....	78

1. ความหมายและความจำเป็นของทรัพยากร.....	78
2. หลักการและวิธีใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด.....	78
3. วิธีสร้างจิตสำนึกให้คนในชาติรู้คุณค่าของทรัพยากรที่มีอยู่จำกัด.....	79
4. วางแผนการใช้ทรัพยากรโดยประยุกต์เทคนิคและวิธีการใหม่ๆ ให้เกิดประโยชน์แก่สังคมและ ประเทศชาติและทันกับสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม.....	79
แบบทดสอบเรื่องที่ 11 การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน.....	80

เรื่องที่ 12 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค ธนาคาร และรัฐบาล.....83

1. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค ธนาคารและรัฐบาลที่มีต่อระบบเศรษฐกิจ.....	83
2. แผนผังแสดงความสัมพันธ์ของหน่วยเศรษฐกิจ.....	83
3. ภาษีและการจัดเก็บภาษี.....	84
4. หน่วยงานที่จัดเก็บภาษี.....	84
5. สิทธิของผู้บริโภค.....	85
6. สิทธิของผู้ใช้แรงงานในประเทศไทย.....	85
7. การหารายได้ รายจ่าย การออม การลงทุน ซึ่งแสดงความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค และรัฐบาล.....	86
8. การรวมกลุ่มเชิงเศรษฐกิจเพื่อประสานประโยชน์ในท้องถิ่น เช่น กลุ่มออมทรัพย์.....	86
แบบทดสอบเรื่องที่ 12 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค ธนาคาร และรัฐบาล.....	87

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์.....91

เรื่องที่ 13 หลักฐานและวิธีการทางประวัติศาสตร์.....92

1. วิธีการทางประวัติศาสตร์.....	92
2. หลักฐานทางประวัติศาสตร์.....	92
แบบทดสอบเรื่องที่ 13 หลักฐานและวิธีการทางประวัติศาสตร์.....	95

เรื่องที่ 14 ลักษณะโดยทั่วไปของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้.....98

1. ลักษณะโดยทั่วไปของประเทศเพื่อนบ้านในปัจจุบัน.....	98
2. สภาพสังคมวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้านของไทย.....	98
3. สภาพวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้าน.....	100
4. วัฒนธรรมของจีนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ส่วนใหญ่จะเป็นทางการค้า.....	100

5. เศรษฐกิจของประเทศเพื่อนบ้านของไทย.....	100
6. การเมืองการปกครองของประเทศเพื่อนบ้านของไทย.....	102
7. ตัวอย่างความเหมือนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน.....	102
8. ตัวอย่างความแตกต่างระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านทางด้านภาษา.....	102
แบบทดสอบเรื่องที่ 4 ลักษณะโดยทั่วไปของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้.....	104
เรื่องที่ 15 สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาเซียน).....	107
1. การรวมกลุ่มของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้.....	107
2. วัตถุประสงค์สำคัญของอาเซียน.....	108
3. ความสัมพันธ์ของกลุ่มอาเซียนทางด้านเศรษฐกิจ.....	108
4. ความสัมพันธ์ของกลุ่มอาเซียนทางด้านสังคม.....	108
แบบทดสอบเรื่องที่ 15 สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาเซียน).....	110
เรื่องที่ 16 การสถาปนาและพัฒนาการทางด้านต่างๆ ของอาณาจักรรัตนโกสินทร์.....	113
1. การสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์.....	113
2. ความเหมาะสมที่จะเป็นราชธานีของกรุงรัตนโกสินทร์.....	113
3. ปัจจัยที่ส่งเสริมความรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจและการปกครองของไทยในสมัยรัตนโกสินทร์.....	114
4. พัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์.....	115
แบบทดสอบเรื่องที่ 16 การสถาปนาและพัฒนาการทางด้านต่างๆ ของอาณาจักรรัตนโกสินทร์.....	121
เรื่องที่ 17 ภูมิปัญญาไทยและผลงานของบุคคลสำคัญในสมัยรัตนโกสินทร์.....	124
1. ศิลปกรรมในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น (รัชกาลที่ 1 - รัชกาลที่ 3).....	124
2. ศิลปกรรมรัตนโกสินทร์สมัยปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ 4 - รัชกาลที่ 6).....	124
3. ศิลปกรรมรัตนโกสินทร์สมัยประชาธิปไตย (หลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง 2475 - ปัจจุบัน).....	125
4. ผลงานของบุคคลสำคัญในสมัยรัตนโกสินทร์.....	126
แบบทดสอบเรื่องที่ 17 ภูมิปัญญาไทยและผลงานของบุคคลสำคัญในสมัยรัตนโกสินทร์.....	128
สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์.....	132
เรื่องที่ 18 เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ที่แสดงลักษณะทางกายภาพของประเทศ.....	133

1. ความหมายของแผนที่.....	133
2. ชนิดของแผนที่.....	133
3. องค์ประกอบของแผนที่.....	134
4. ความสำคัญของแผนที่.....	135
5. ภาพถ่ายชนิดต่างๆ ที่แสดงลักษณะทางกายภาพของประเทศ.....	136
แบบทดสอบเรื่องที่ 18 เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ที่แสดงลักษณะทางกายภาพของประเทศ.....	137
เรื่องที่ 19 ลักษณะทางกายภาพกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติของประเทศ.....	140
1. ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติของประเทศ.....	140
2. ภูมิลักษณะที่มีต่อภูมิสังคมของประเทศไทย.....	141
แบบทดสอบเรื่องที่ 19 ลักษณะทางกายภาพกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติของประเทศ.....	143
เรื่องที่ 20 สิ่งแวดล้อมกับการดำเนินชีวิตของคนในสังคม.....	146
1. สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อมทางสังคมในประเทศ.....	146
2. การเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติในประเทศจากอดีตถึงปัจจุบันและผลที่เกิดขึ้น จากการเปลี่ยนแปลงนั้น.....	147
3. แนวทางการใช้ทรัพยากรอย่างมีจิตสำนึกและรู้คุณค่า.....	148
4. แผนอนุรักษ์ทรัพยากรในชุมชนหรือแผนอนุรักษ์.....	149
แบบทดสอบเรื่องที่ 20 สิ่งแวดล้อมกับการดำเนินชีวิตของคนในสังคม.....	150
แบบทดสอบท้ายเล่ม สารการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม.....	153
เฉลยวิชาสังคมศึกษา ป.6.....	1
เฉลยแบบทดสอบเรื่องที่ 1 พุทธประวัติพุทธสาวก - พุทธสาวิกา และความสำคัญของพระพุทธศาสนา.....	2
เฉลยแบบทดสอบเรื่องที่ 2 พระรัตนตรัยและหลักธรรมในพระพุทธศาสนา.....	5
เฉลยแบบทดสอบเรื่องที่ 3 การบริหารจัดการและเจริญปัญญา.....	8
เฉลยแบบทดสอบเรื่องที่ 4 หลักธรรมและพิธีกรรมในศาสนาต่างๆ.....	11
เฉลยแบบทดสอบเรื่องที่ 5 มารยาทชาวพุทธและการประกอบศาสนพิธีในพระพุทธศาสนา.....	14
เฉลยแบบทดสอบเรื่องที่ 6 การปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน.....	17
เฉลยแบบทดสอบเรื่องที่ 7 การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมและการธำรงรักษาวัฒนธรรม.....	20

